

iber:Camera

FORMA ANTIQUA

Aarón Zapico
director

Xavier Sabata
contratenor

**Händel, Vivaldi, Purcell,
Telemann, Sances i Tomás
Luis de Victoria**

El concert d'avui compta amb l'estrena de l'Stabat Mater de Vivaldi a la Temporada Ibercamera i amb el debut de Forma Antiqva, agrupació que ofereix interpretacions amb instruments originals. El programa representa un recorregut per la música barroca, amb una posada en escena que mostrarà les dues facetes més oposades del Barroc. El concert començarà amb la llum i extraversió de la Música per als reials focs d'artifici, de Händel; anirà decreixent la seva intensitat, disminuint els components del grup, en obres com l'Stabat Mater de Vivaldi i finalitzarà amb l'intimisme de la veu a cappella del contratenor Xavier Sabata en el Ne Timeas Maria, de Tomás Luis de Victoria.

Miguel Rasero
Fragment de l'obra *Crucifixión*
2004
Tècnica mixta sobre fusta
Museu Can Framis. Barcelona
Pintura Contemporània Catalana
Fundació Vila Casas

Aquest programa ha estat possible gràcies al generós suport de la Fundació Vila Casas

TEATRE TÍVOLI
del 16 al 26 de març 2017

CARL ORFF

CARMINA BURANA

LA FURA DELS BAUS

THE WORLD ORCHESTRA ENSEMBLE · POLIFÒNICA DE PUIG-REIG
JOSEP VICENT, DIRECTOR · CARLUS PADRISSA (LA FURA DELS BAUS), DIRECCIÓ ESCÈNICA
AMPARO NAVARRO, SOPRANO · BEATRIZ DÍAZ, SOPRANO · LUCA ESPINOSA, SOPRANO ·
JORDI DOMÈNECH, CONTRATENOR · CARLOS DAZA, BARÍTON · JOSEP-RAMON OLIVÉ, BARÍTON

ENTRADES A:

www.carmina-burana.es

Una producció de

agència: **Camera**

LA VANGUARDIA

VENIDA
D'ENTRADES
A LAS 19.30 H.
www.carmina-burana.es

902 400 222

www.elcorrentengles.es

Teatre Tivoli
Càmpus de l'Àfrica

Per gaudir de la música necessitem: **SILENCI**

Para disfrutar de la música necesitamos: **SILENCIO**

To enjoy the music we need: **SILENCE**

Mòbils apagats

Móviles apagados

Mobile phones switched off

Alarmes desconnectades

Alarmas desconectadas

Alarms disconnected

Contingueu els estossecs

Contengan las toses

Contain your coughs

Moltes gràcies / Muchas gracias / Many thanks

Georg Friedrich Händel (1685 – 1759)

Música per als reials focs artificials HWV 351

— Durada aprox. 22'

*Ouverture – Bourrée – La paix – La Réjouissance
Menuet I – Menuet II*

**Henry Purcell (1659 – 1695), Georg
Philipp Telemann (1681 – 1767), Georg
Friedrich Händel (1685 – 1759)**

Suite

— Durada aprox. 16'

Chaconne en sol menor, Z. 730 (Henry Purcell)

*Menuet en Rondeau (de l'Ouverture jointe d'une
suite tragi-comique) (Georg Philipp Telemann)*

*Menuet (de la Música Aquàtica HWV 348)
(Georg Friedrich Händel)*

*Air-Allegro (del Concerto Grosso núm. 5,
op. 6 HWV 323) (Georg Friedrich Händel)*

*Menuet finale (de la Música Aquàtica HWV 348)
(Georg Friedrich Händel)*

Antonio Vivaldi (1678 – 1741)

Stabat Mater RV 621

— Durada aprox. 20'

*Largo – Adagissimo – Andante – Largo – Adagissimo
Andante – Largo – Lento – Allegro*

Simfonia en do major RV 111a

— Durada aprox. 6'

Allegro – Andante – Presto

Giovanni Felice Sances (1600 – 1679)

Pianto della Madonna

— Durada aprox. 9'

Tomás Luis de Victoria (1548 – 1611)

Ne Timeas Maria

— Durada aprox. 3'

**PROPER
CONCERT**

Dilluns

20/02/17

20.30 H L'AUDITORI

CONCERT IN MEMORIAM ZOLTÁN KOCSIS

**Simfonia
Júpiter**

Orquestra Filharmònica Nacional d'Hongria

János Kovács, director

Mireia Farrés, trompeta

Deszö Ranki, piano

Haydn, *Concert per a trompeta*

Mozart, *Concert per a piano núm. 9, "Jeunehomme"*

Mozart, *Simfonia núm. 41, K. 551, "Júpiter"*

www.ibercamera.com

FORMA ANTIQVA

Centrat en els germans Pablo, Daniel i Aarón Zapico, Forma Antiqua és un conjunt de música barroca de formació variable, que reuneix els intèrprets més brillants de la seva generació.

Ha actuat en els festivals i cicles més prestigiosos del país: Teatro Real i Auditorio Nacional de Madrid, el Palau de la Música de València, les temporades d'òpera d'Oviedo i el Teatre Arriaga de Bilbao, el Festival Internacional de Música i Dansa de Granada, la Quincena Musical de San Sebastián, el Festival Pórtico de Zamora i l'Auditori de l'Escorial. També, ha actuat a grans festivals europeus com el York Early Music Festival (Regne Unit), el Ludwigsburger Schlossfestspiele (Alemanya), el Van Vlaanderen (Bèlgica) o les Summer Festivities of Early Music (Praga). A més a més, ha actuat a França, Itàlia, Suïssa, Grècia, República Txeca, diversos països sud americans, Japó, Singapur i Austràlia, entre d'altres.

La seva gravació de les *Quatre Estacions* de Vivaldi (2011) fou qualificada per la crítica de "referència". Artistes exclusius de la discogràfica alemanya Winter & Winter, els seus discs han rebut nombrosos premis: el Prelude Classical Music Awards 2009 o el Premi al millor disc de música vocal barroca 2008/09 de CD Compact. El conjunt ha rebut també el Premi de la Ràdio Televisió del Principat d'Astúries, el Premi de la Música a Astúries i el Premi Serondaya a la Innovació Cultural, entre d'altres. Actualment és conjunt resident de l'Auditori – Palau de Congressos Príncepe Felipe d'Oviedo.

www.formaantiqua.com

Avui debuta a la Temporada Ibercamera de Barcelona

FORMA ANTIQVA:

Violins I

Jorge Jiménez
Pablo Prieto
Daniel Pinteño

Violins II

José Navarro
Cecilia Clares
Roger Junyent

Violes

José Vélez
Daniel Lorenzo

Violoncel

Ruth Verona

Contrabaix

Jorge Muñoz

Oboès

Pedro López i Castro
Jacobo Giráldez

Trompes

Ricardo Rodríguez
Pepe Reche
Jairo Gimeno

Trompetes

René Mazé
Ricard Casañ
Carlos Herruz

Clavicèmbal

Silvia Márquez

Tiorba

Daniel Zapico

Guitarra i Arxillaüt

Pablo Zapico

Percussió

Marc Clos

Direcció

Aarón Zapico

Conjunt patrocinat per:

Conjunt resident a:

AARÓN ZAPICO

DIRECTOR

Nascut a Astúries, Aarón Zapico és un dels directors que amb més força han irromput a l'escena de la música antiga a Espanya. La seva presència al capdavant d'orquestrs simfòniques, agrupacions especialitzades o del seu conjunt Forma Antiqua és constant als festivals i sales més importants. La seva cada vegada més demandada faceta de director convidat l'ha portat a dirigir nombroses orquestres, cors i agrupacions especialitzades. Fundador el 1999 de Forma Antiqua, ha aconseguit amb pocs anys situar-lo a l'elit de la interpretació històrica.

Artista en exclusiva del segell alemany Winter & Winter, les seves gravacions com a solista o director han estat nominades als International Music Awards (2010, 2011 i 2013) obtenint el màxim reconeixement de la crítica europea.

De formació clàssica, s'especialitzà en clavicèmbal i música antiga en el Reial Conservatori de La Haia on finalitzà el seu diploma solista amb la felicitació unànime del tribunal. Paral·lelament rebé classes i consells dels més prestigiosos especialistes mundials en la interpretació històrica.

Ha estat professor als conservatoris professionals i superior de Múrcia i Oviedo i professor col·laborador en els cursos de música antiga més importants. A més, ha impartit classes magistrals a Melbourne, Singapur, Gijón, Bordeus, Panamà, Costa Rica o Albarracín.

Aarón Zapico ha rebut nombroses distincions com la d'"Asturià del Mes" del diari "La Nueva España", els "Premis de la Música a Astúries" i el Premi FestClásica (Associació de Festivals Espanyols de Música Clàssica) 2015. Twitter: @aaronzapico / Facebook: www.facebook.com/aaronzapico

Avui debuta a la Temporada Ibercamera.

XAVIER SABATA

CONTRATENOR

Xavier Sabata és un dels contratenors més destacats del panorama internacional. Es va formar a l'Institut del Teatre de Barcelona i a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC) i a la Hochschule für Musik de Karlsruhe.

Després dels primers èxits amb William Christie i Les Arts Florissants, col·labora amb conjunts com Europa Galante, Collegium 1704, l'Orquestra Barroca de Venècia, I Barocchisti i l'Orquestra Barroca de Sevilla i treballa amb directors de prestigi com F. Biondi, R. Jacobs, J. Savall o A. Curtis.

És convidat a les millors sales internacionals com el Théâtre des Champs-Élysées de París, el Palais des Beaux-Arts de Brussel·les, al Teatro Real de Madrid, el Gran Teatre del Liceu i el Palau de la Música Catalana, La Fenice de Venècia i la Sala Txaiovski de Moscou, entre d'altres. Ha actuat també a festivals com el d'Innsbruck, el de Händel de Halle o el de Via Stellae a Santiago de Compostel·la. El seu repertori abraça des de Cavalli i Monteverdi, passant pels herois de l'òpera barroca, fins a estrenes d'obres noves i innovadores com *Oscar und die Dame in Rosa* de Bollon o *Kaspar Hauser* de Hans Thomallia.

La seva discografia inclou grans èxits de crítica com el CD "Bad Guys" dedicat a àries de Händel o "I Dilettanti". Properament llançarà al mercat el disc "Catharsis" publicat per Aparté.

www.xaviersabata.com

Xavier Sabata debutà a la Temporada de Cambra Ibercamera l'any 2006, i aquesta serà la seva segona actuació.

Si
ets
subscriptor de La Vanguardia,
ets
del Club Vanguardia i, per tant,
ets
una persona afortunada

Ni t'imagines tot el que el Club Vanguardia et pot oferir.

Des d'invitacions a esdeveniments especials i ofertes úniques fins a sortejos i descomptes directes. Només pel fet de ser subscriptor de La Vanguardia.

V CLUB
VANGUARDIA
Ets una persona afortunada

LA VANGUARDIA

DEL COLOR INSTRUMENTAL AL DOLOR ESPIRITUAL

Al concert que Forma Antiqua ens va oferir a Girona la temporada passada vam sentir música dels compositors que formen el trio d'asos del Barroc: Vivaldi, Händel i Bach. Comentàvem en aquella ocasió que, si volguéssim completar un póker, entràriem en discussió ja que, per a decidir el quart "as" hi ha diversos candidats: Telemann, Purcell, Lully, Corelli, Couperin, Rameau, Scarlatti, etc. Al concert d'avui, els protagonistes tornen a ser dos dels grans, però acompanyats d'alguns esquitxos de la música que ha quedat a la seva ombra, amb una primera part dedicada a la música instrumental i una segona, a la música sacra amb el protagonisme de la veu.

A l'època del Barroc, la música instrumental va fer el salt definitiu i va obtenir la mateixa rellevància i acceptació social que la música vocal. El principal entreteniment musical —l'òpera—, va començar a tenir un dur competidor en els espectacles que oferien al públic música instrumental a base de suites de danses, concerts per al lluíment d'alguns solista i obres purament instrumentals anomenades obertures o simfonies. Paral·lelament, la música religiosa —basada en els textos sacres— seguia el seu camí emparada en la gran infraestructura de l'església catòlica europea i, poc a poc, anava deixant-se influir per les tècniques i els elements més espectaculars de l'òpera.

Händel es va instal·lar a Anglaterra l'any 1712 i, en els 47 anys que hi va treballar, va excel·lir en els gèneres més populars del moment: l'òpera, la música instrumental de petit i de gran format i els oratoris. Va tirar endavant projectes personals, però també va treballar per encàrrec, especialment per als tres monarques britànics coetanis: la reina Anna, el rei George I i el seu fill, Georg II. Per a la coronació de George II, a l'octubre de 1727, Händel va compondre música per a una orquestra gegantina (les

cròniques parlen de 200 músics) i un dels himnes estrenats en aquella ocasió ha sonat en totes les coronacions que s'han celebrat fins a dia d'avui a Anglaterra. Anys després, el mateix George II va encarregar a Händel més música gegantina: calia celebrar el final de la guerra de successió austríaca i la signatura del Tractat d'Aquisgrà. Es va preparar un gran espectacle de focs artificials al Green Park de Londres i es va construir una estructura de fusta mastodòntica: 125 metres de llarg i 35 d'alçada, amb una columna espectacular de 60 metres. Es van contractar tots els músics disponibles: 24 oboès, 12 fagots, 9 trompetes, 9 trompes, 3 timbalers i d'altres percussionistes. El 21 d'abril de 1749 es va fer un assaig general (sense focs) al qual van assistir 12.000 persones. L'estrena oficial va ser el 27 d'abril. I el desastre, també: després de l'obertura van sonar 101 canonades i l'edifici va aparèixer il·luminat per focs artificials; a mesura que avançava l'espectacle els focs anaven sortint cada cop més i més descontrolats, fins que l'edifici es va incendiar (inclòs un gran medalló amb la figura del rei); els músics van fugir per no cremar-se; la gent va començar a córrer, feia molt de vent, la policia va intervenir... La festa, lògicament, no va arribar al final i va caldre atendre desenes de ferits. Un mes després, Händel va fer una nova versió d'aquella música (la que escoltem avui), reinstrumentant l'obra per afegir-hi instruments de corda i aconseguint així una de les peces més populars dels tots els temps: la *Música per als reials focs artificials*.

L'altra gran obra instrumental de Händel en forma de suite és la *Música aquàtica* que, com la dels focs, combina moviments breus inspirats en aires de dansa que contrasten en caràcter i ritme. La "música de l'aigua" va ser un encàrrec del rei George I i es va interpretar per primer cop el 17 de juliol de 1717 en una passejada en barca pel riu Tàmesi que el rei va oferir a un grapat de nobles. Mentre contemplaven la ciutat de Londres des del riu, xerraven de les seves coses i gaudien d'un sopar frugal, a la barca del costat l'orquestra de Händel —amb 50 músics— anava tocant els diferents moviments de l'obra.

Händel (esquerra) i el rei George I al riu Tàmesi el 17 de juliol de 1717. Quadre d'Edouard Hamman.

Antonio Vivaldi, gravat de François Morellon de La Cave.

La suite que ens proposa *Forma Antiqua* inclou dos fragments d'aquesta *Música aquàtica*, una ària instrumental de concert del mateix Händel, una xacona de Purcell (dansa a ritme ternari que es basa en la repetició del baix, com ara la *passacaglia*) escrita cap al 1680, i una peça de Telemann.

L'*Stabat Mater* és un himne a la Verge Maria atribuït a Jacopone da Todi, un monjo-poeta franciscà del segle XIII que va morir el dia de Nadal del 1306. El text (vint estrofes de tres versos cadascuna) parla del dolor que la Verge Maria sent vetllant el seu fill al peu de la creu. Els tres elements bàsics del text fan referència al dolor humà d'una mare, al sentiment de compassió que genera aquest dolor que ha de convertir-se en amor a Crist i, finalment, al prec a la Mare de Déu per a que intercedeixi per les ànimes humanes el dia del judici final. L'any 1727, el papa Benet XIII va adoptar aquest himne com a seqüència dintre del missal romà per a la festivitat dels Set Dolors de la Verge Maria i per al divendres després al primer diumenge de Quaresma. Al breuari el text es divideix en tres parts: la primera per les Vespres (10 estrofes), la segona per Matines (4 estrofes) i la part final per als Laudes (6 estrofes). Aquest text en llatí ha estat font d'inspiració musical per a molts autors. Potser l'*Stabat Mater* més famós és el que l'any 1735 va escriure Pergolesi però, abans i després, la llista d'autors que n'han escrit és extensa: Josquin Des Prés ja en va fer un l'any 1480, després van venir els de Palestrina, Biber, Caldara, Scarlatti, Vivaldi, Bach, Haydn, Antonio Soler, Boccherini, Schubert, Arriaga, Rossini, Dvořák... i ja al segle XX se'n compten més de 100, entre els quals els de Poulenc, Penderecki, Pärt o el que va estrenar l'any 2000 Salvador Brotons. Molts d'ells, tal com

ha passat amb molts *Rèquiems*, han estat criticats des del punt de vista litúrgic per ser poc recollits, poc espirituals i massa espectaculars.

Vivaldi va compondre el seu *Stabat Mater* l'any 1712 i consta que es va estrenar el 18 de març a l'església de Santa Maria della Pace de Brescia (el pare de l'autor també va formar part de l'orquestra). Si es va tornar a interpretar o no, és un misteri. El cas és que l'obra (com tantes altres de Vivaldi) va restar tancada en un arxiu fins que es va redescobrir l'any 1939. Només utilitza les primeres 10 estrofes (les que Benet XIII ajustarà a les Vespres), malgrat el dolor i el caràcter ombrívol que impregna l'obra, el final és lluminós i convida al consol i, fins que no descobrim noves partitures amagades, es considera la primera obra sacra de l'autor. Poc després d'aquest *Stabat Mater*, Vivaldi va compondre la seva primera òpera, gènere en què arribaria a compondre prop de 50 títols. L'any 1724 va rebre un encàrrec operístic des de Roma i va posar en pràctica una tècnica molt habitual a l'època: reciclar material. Aquella òpera estava formada per desenes de fragments de música que Vivaldi ja havia utilitzat en altres obres. La simfonia de Vivaldi que escoltem en aquesta segona part conté, precisament, material d'aquest òpera romana titulada *Il Giustino*.

Sances va ser un compositor romà que va treballar la major part de la seva vida a Viena, al servei de la cort austríaca (li va tocar servir a tres emperadors). El seu *Stabat Mater*, escrit 75 anys abans que el de Vivaldi, és poc comparable al del capellà de Venècia: aquest és molt més intens i, alhora, despullat. Amb uns recursos molt més limitats i ple de motius descendents que dibuixen el plany de la Mare de Déu (*pianto della Madonna*) és d'una sobrietat colpidora.

El programa clou amb una peça de Tomás Luis de Victoria —un dels millors compositors del Renaixement espanyol— que narra el moment en què l'arcàngel Gabriel li diu a la Verge Maria que Déu l'ha triat a ella per concebre el seu fill: “No tinguis por, Maria”. Aquest motet, escrit cap al 1572, ens presenta —amb l'estil polifònic propi de l'autor— l'episodi de l'anunciació, també protagonitzat per la Mare de Déu, però aquest cop amb un esperit més optimista i alegre.

David Puertas Esteve, músic i periodista, col·labora amb *Ibercamera* des de la temporada 2000-2001.

Barcelna.

Descobreixi un dels grans plaers de
Barcelona · Descubra uno de los grandes
placeres de Barcelona · Discover one of
the Barcelona's greatest pleasures

AMB EL SUPORT DE

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Ajuntament de
Barcelona

AMB EL PATROCINI DE

Segura Viudas

Igen BioLab
SCIENCE FOR PEOPLE

MITJANS PATROCINADORS

LA VANGUARDIA

Cat **M**úsica

Ibercamera col·labora amb:

apropa
cultura
una porta
a la inclusió

Si voleu col·laborar amb nosaltres i conèixer els nostres programes de patrocini, contacteu amb:
Mònica Tarré: mtarre@ibercamera.com

IBERCAMERA ÉS UNA EMPRESA DE

GRUPCAMERA

Av. Diagonal 433, 4t 1a
E-08036 Barcelona
www.ibercamera.com
ibercamera@ibercamera.com
T. 93 317 90 50
F. 93 277 72 78

Edició: **Ibercamera S.A.**
Disseny gràfic: **Ivó Alvarez i Anna Defez (concepte original, Mucho)**
Impressió: **Grafiko**
Dipòsit legal: B 3720-2017

iber:Camera

Dimecres

01/03/17

20.30 H PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

SONATA PRIMAVERA

Viviane Hagner, violí
Nicole Hagner, piano

Beethoven

Sonata per a violí i piano, op. 12/3
Sonata per a violí i piano, núm. 5, op. 24, "Primavera"
Sonata per a violí i piano, núm. 9, op. 47, "Kreutzer"

www.ibercamera.com

FUNDACIÓ
VILA CASAS

CAN
FRAMIS
BARCELONA

EXPOSICIÓ
23/01-11/06
JORDI
ALCARAZ
ESBORRADÍS

Museu Can Framis
Pintura Contemporània Catalana
Roc Boronat 116 - Barcelona